

**EVALUATIE ARMOEDE EN
RE-INTEGRATIEBELEID
GEMEENTE SOEST**

Een onderzoek naar de effecten van het armoede- en re-integratiebeleid op de inkomenspositie van minimahuishoudens en werkenden met lage inkomens in de gemeente Soest.

Colofon

Opdrachtgever
gemeente Soest

Datum
december 2015

Auteurs
Tessa Schoot Uiterkamp
Harry Piepers

KWIZ
Stavangerweg 23 - 5
9723 JC Groningen
050 - 5252473
contact@kwiz.nl

Uitgave
Deze publicatie is een uitgave van KWIZ B.V.. Het overnemen van cijfers en / of teksten is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze publicatie mag worden veelevoudigd en / of openbaar gemaakt worden in welke vorm dan ook zonder voorafgaande toestemming van KWIZ B.V..

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Minimahuishoudens in Soest	3
1.1. Bevolkingssamenstelling Soest	3
1.2. Kenmerken minimahuishoudens	3
2. Gebruik inkomensondersteunende voorzieningen	5
2.1. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	5
2.2. Bijzondere bijstand	5
2.3. Individuele inkomensvoet	6
2.4. Collectieve zorgverzekering	6
2.5. Minimafonds	6
2.6. Schoolkostenregeling	7
2.7. Jeugdfonds	7
2.8. Regeling chronisch zieken en CER	7
3. De inkomenseffecten	8
3.1. Vrije bestedingen	8
3.2. Effect gemeentelijke inkomensondersteuning	9
3.3. Inkomenseffecten na werkaanvaarding vanuit uitkeringssituatie	10
3.4. Inkomenseffect bij invoering premiebeleid	12
4. Beleid Soest in vergelijkend perspectief	13
4.1. Inrichting armoedebeleid landelijke voorzieningen	13
4.2. Inrichting armoedebeleid lokale voorzieningen	13
4.3. Naar evenwicht tussen armoedebeleid en uitstroombeleid	14
5. Kosten armoede & re-integratiebeleid nieuwe stijl	15
5.1. Effect verlenging referentieperiode inkomensvoet	15
5.2. Effecten zorgverzekering en maatwerkregeling nieuwe stijl	15
5.3. Effect aanpassing Jeugdfonds	16
5.4. Effect invoering premiebeleid	16
5.5. Effect verruiming bijzondere bijstand beleid	16
5.6. Inkomenseffecten aangepast armoede en re-integratiebeleid	17
Bijlage I. Onderzoeksmethodiek inkomenseffecten	18
Bijlage II. Inkomenseffect tabellen	21

Inleiding

Met de komst van de Participatiewet hebben lokale overheden meer mogelijkheden gekregen om hun armoede en re-integratiebeleid in samenhang vorm te geven. Instrumenten die hiervoor ingezet kunnen worden zijn de aanpassing van inkomensgrenzen van lokale voorzieningen, de draagkrachtgrenzen voor bijzondere bijstand en het premiebeleid bij de uitstroom naar werk.

De gemeente Soest heeft in de afgelopen jaren haar lokale armoedebeleid op een aantal punten verruimd. Om zicht te krijgen op de inkomenseffecten van dit beleid is besloten hier onderzoek naar uit te laten voeren.

In deze rapportage worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

1. hoe groot zijn de verschillende doelgroepen voor het lokale armoedebeleid en in welke mate wordt er gebruikt gemaakt van het pakket aan inkomensondersteunende voorzieningen dat de gemeente kent;
2. hoe groot is de bestedingsruimte van huishoudens met inkomens op het wettelijke sociale minimum (Wsm¹) en in welke mate draagt het lokale armoedebeleid hier aan bij;
3. welke inkomenseffecten op de bestedingsruimte van huishoudens treden er op na werkaanvaarding vanuit een uitkerings situatie;
4. welke gevolgen heeft verruiming van de inkomensgrenzen van het armoede- en ded invoering van premiebeleid op de inkomenspositie van werkenden met een laag inkomen;
5. welke kosten zijn er gemoeid met eventuele aanpassingen in het armoedebeleid, bijzondere bijstand beleid en het premiebeleid.

Dit onderzoek vormt zo een belangrijke bijdrage aan het lopende traject herijking armoedebeleid, waarbij het armoedebeleid wordt geëvalueerd. Belangrijke vragen in dit traject zijn of het huidige armoedebeleid activerend genoeg is en – ook in relatie hiermee – of aanpassingen van inkomensgrenzen een effectief middel is.

Inhoud van de rapportage

In het eerste hoofdstuk van deze rapportage wordt de doelgroep voor het armoedebeleid in beeld gebracht. In hoofdstuk 2 gaan we in op het gebruik van inkomensondersteunende voorzieningen. In hoofdstuk 3 geven we de bestedingsruimte weer die overblijft na het gebruik van deze voorzieningen en bespreken we de inkomenseffecten die optreden na werkaanvaarding. In hoofdstuk 4 gaan we in op de wijze waarop het armoedebeleid, het bijzondere bijstandsbeleid en het premiebeleid kan worden ingericht om werken lonend te maken. In hoofdstuk 5 worden de effecten van de voorgestelde beleidswijzigingen in termen van bereik en kosten doorgerekend. In bijlage I staat de onderzoeksmethodiek beschreven en in bijlage II staan de inkomenseffect tabellen per huishoudtype.

---

¹ Het wettelijke sociale minimum, hierna te noemen Wsm, is de betreffende bijstandsnorm die geldt voor het huishoudtype waartoe een bijstandsgerechtigde behoort.

1. Minimahuishoudens in Soest

In dit hoofdstuk beschrijven we de omvang en samenstelling van de groepen huishoudens met inkomens tot 115 procent van het wettelijke sociale minimum in de gemeente Soest². Vervolgens geven we het bereik van het huidige pakket aan inkomens ondersteunende voorzieningen weer.

1.1. Bevolkingssamenstelling Soest

Onderstaand geven we de belangrijkste kenmerken van de bevolkingspopulatie in 2015 in de gemeente Soest weer.

Tabel 1.1.1 Aantal huishoudens en inwoners Soest

Categorie	
Aantal huishoudens	19.998
Aantal personen	45.454
Gemiddelde huishoudgrootte	2,3

In de gemeente Soest wonen 45.454 personen, waarvan 9.495 personen jonger dan 18 jaar zijn (bijna 21 procent). In de gemeente wonen 19.998 huishoudens. De gemiddelde huishoudgrootte komt daarmee uit op 2,3 personen. Dat is iets groter dan het landelijke gemiddelde van 2,2 personen per huishouden.

Huishoudtype

Naar huishoudtype zien we de volgende verdeling.

Tabel 1.1.2 Huishoudens naar type

Huishoudtype	Aantal	Aandeel	Aandeel landelijk
Alleenstaand	6.788	34%	37%
Meerpersoons zonder kinderen	6.251	31%	29%
Meerpersoons met kinderen	6.959	35%	34%
Totaal	19.998	100%	100%

De huishoudsamenstelling in Soest wijkt enigszins af van het landelijke beeld. Zo zijn er in de gemeente minder alleenstaanden en wonen er meer paren zonder kinderen.

1.2. Kenmerken minimahuishoudens

De volgende tabel bevat een overzicht van het actuele aantal en aandeel minimahuishoudens in de gemeente.

Tabel 1.2.1 Huishoudens naar inkomen in Soest

Inkomen	Aantal	Aandeel
Tot 105 % Wsm	1.278	7,0%
105% tot 115% Wsm	230	1,1%
115% tot 125% Wsm	255	1,3%
<i>Subtotaal</i>	<i>1.763</i>	<i>9,4%</i>
Overig	18.235	91,6%
Totaal	19.998	100%

Van alle huishoudens in de gemeente moet 7 procent rondkomen van een inkomen tot 105 procent Wsm. Dit zijn in totaal 1.278 huishoudens.

² Alle bevolkings- en inkomensgegevens in deze rapportage zijn afkomstig van het CBS. De inkomensgegevens zijn door KWIZ bewerkt en gecorrigeerd voor de vermogensnormen van de Participatiewet.

Het landelijke percentage minima met een dergelijk inkomen ligt op bijna 10 procent. In totaal hebben 1.508 huishoudens een inkomen tot 115 procent Wsm en 1.763 huishoudens moeten rondkomen van een inkomen tot 125 procent Wsm.

Inkomensbron

Het inkomensondersteunend beleid van de gemeente Soest is primair gericht op de doelgroep met inkomens tot 115 procent Wsm. In deze inkomensgroep ziet de verdeling van de minimapopulatie er als volgt uit.

Tabel 1.2.2 Inkomensbron minima, inkomen tot 115% Wsm

Inkomensbron	Aantal	Aandeel
Bijstand inkomen	740	49%
Ander inkomen	557	37%
AOW inkomen	211	14%
Totaal	1.508	100%

De doelgroep voor het lokale armoedebeleid bestaat voor 49 procent uit bijstandsgerechtigden, voor 37 procent uit huishoudens met een ander hoofinkomen uit bijvoorbeeld werk en of een WW of WIA uitkering en voor 14 procent uit huishoudens waarvan het oudste gezinslid 65 jaar of ouder is.

Huishoudtype

Het volgende overzicht geeft het huishoudtype van de minimahuishoudens met inkomens tot 115 procent Wsm weer.

Tabel 1.2.3 Huishoudtype minima, inkomen tot 115% Wsm

Huishoudtype	Aantal	Aandeel
Alleenstaand	844	56%
Meerpersoons zonder kinderen	181	12%
Meerpersoons met kinderen	483	32%
Totaal	1.508	100%

Alleenstaanden vormen met 56 procent de grootste groep minimahuishoudens in Soest. Dit aandeel ligt rond het landelijke gemiddelde. Daarnaast zijn ook huishoudens met kinderen, die 32 procent van de primaire doelgroep, vormen, prominent aanwezig.

Kinderen

Van alle 9.454 opgroeiende jongeren in de gemeente Soest wonen er 770 in een huishouden met een inkomen tot maximaal 115 procent van het voor dat huishouden geldende wettelijke sociale minimum. Met elkaar maken zij 8,1 procent van de jeugdpopulatie in Soest uit.

2. Gebruik inkomensondersteunende voorzieningen

In dit hoofdstuk gaan we in op het gebruik en bereik van de inkomensondersteunende en participatie bevorderende voorzieningen die de gemeente Soest kent.

De volgende tabel geeft de regelingen en inkomensgrenzen van voorzieningen weer, waar huishoudens met lage inkomens in Soest gebruik van kunnen maken.

Tabel 2.1.1 Inkomensgrenzen voorzieningen in 2015 en omvang doelgroep

Categorie	Inkomensgrens	Doelgroep	Regelgeving
Kwijtschelding	100%	1.278	landelijk/gemeentelijk
Bijzondere bijstand	115%	1.508	landelijk/gemeentelijk
Individuele inkomensvoet	100%	870	landelijk/gemeentelijk
Collectieve zorgverzekering	115%	1.508	gemeentelijk
Minimafonds	115%	1.278	gemeentelijk
Schoolkostenregeling	115%	324	gemeentelijk
Jeugdsportfonds	115%	513	gemeentelijk
Bijdrage chronisch zieken	115%	onbekend	gemeentelijk
Compensatie eigen risico	115%	onbekend	gemeentelijk

Onder de landelijke voorzieningen voor het minimebeleid vallen de kwijtschelding, de bijzondere bijstand en de individuele inkomensvoet. Voor elk van deze voorzieningen kunnen, binnen bepaalde grenzen, lokale uitvoeringsregels gelden. Daarnaast kunnen huishoudens met een inkomen tot 115 procent Wsm gebruik maken van 5 lokale minimegelingen.

2.1. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

De doelgroep voor de kwijtschelding bestaat uit huishoudens met een inkomen tot maximaal 100 procent van het voor dat huishoudtype geldende sociale minimum.

Tabel 2.1.1 Bereik kwijtschelding

Categorie	
Doelgroep	1.278
Gebruik kwijtschelding	1.038
Percentage bereik	81%

In 2014 is aan 1.038 huishoudens geheel of gedeeltelijk kwijtschelding van lokale heffingen verstrekt. Met elkaar is dit een bereik van ruim tachtig procent onder de primaire doelgroep. Een dergelijk gebruiksandeel is vergeleken met andere gemeenten hoog.

2.2. Bijzondere bijstand

Het bijzondere bijstandsbeleid van de gemeente Soest is erop gericht om mensen die bijzondere noodzakelijke kosten hebben en deze niet zelf kunnen betalen, te ondersteunen. De gemeente beoordeelt bij iedere aanvraag of er sprake is van bijzondere omstandigheden. De doelgroep bestaat uit 1.508 huishoudens met inkomens tot 115 procent van de bijstandsnorm.

Tabel 2.2.1 Bereik bijzondere bijstand op huishoudniveau

Categorie	
Doelgroep	1.508
Gebruik bijzondere bijstand	255
Percentage bereik	17%

In 2015 hebben 255 huishoudens één of meerdere keren gebruik gemaakt van de individuele bijzondere bijstand, ofwel 17 procent van de doelgroep. Voor de bijzondere bijstand geldt dat in gemeenten met veel generieke regelingen, waardoor het aantal aanvragen voor individuele bijstand terugloopt, een percentage van 15 procent gebruik op jaarbasis gangbaar is.

2.3. Individuele inkomenstoelage

In Soest behoort iedereen tussen de 21 jaar en de pensioengerechtigde leeftijd, die gedurende twee jaar een inkomen heeft tot maximaal 105 procent van de bijstandsnorm tot de doelgroep. In totaal behoren 1.067 huishoudens tot de groep die qua leeftijd en inkomen recht heeft op deze voorziening. Van hen is naar schatting 80 procent langer dan twee jaar op dit inkomen aangewezen. De doelgroep bestaat dan uit 870 huishoudens.

Tabel 2.3.1 Bereik individuele inkomenstoelage

Categorie	
Doelgroep	870
Gebruik individuele inkomenstoelage	585
Percentage bereik	68%

In 2015 hebben 585 huishoudens gebruik gemaakt van deze toelage. Afgezet tegen de groep die twee jaar een inkomen tot 105 procent Wsm heeft is dit een bereik van 68 procent. Vergeleken met andere gemeenten waar een bereik rond de 60 procent gangbaar is, is dit een hoog aandeel.

2.4. Collectieve zorgverzekering

Tot de doelgroep voor de collectieve zorgverzekering behoren alle 1.508 huishoudens met een inkomen tot maximaal 115 procent Wsm en een vermogen binnen de bijstandsnormen.

Tabel 2.4.1 Bereik collectieve zorgverzekering

Categorie	
Doelgroep	1.508
Gebruik zorgverzekering	480
Percentage gebruik	32%

Op dit moment maken 576 hoofdverzekerden gebruik van deze regeling. Met elkaar vormen deze personen 480 huishoudens. Dit komt neer op een bereik van 32 procent. Het bereik van de zorgverzekering ligt landelijk gezien rond de 40 procent van de doelgroep. Het gebruik in Soest is daarmee aan de lage kant.

2.5. Minimafonds

De gemeente Soest kent een activiteitenregeling die voorziet in een tegemoetkoming in de kosten van deelname aan culturele, educatieve, recreatieve en sportieve activiteiten. De doelgroep bestaat uit huishoudens met inkomens tot maximaal 115 procent Wsm.

Tabel 2.5.1 Bereik minimafonds

Categorie	
Doelgroep	1.508
Gebruik minimafonds	600
Percentage gebruik	40%

In 2015 zullen naar verwachting 600 huishoudens gebruik maken van deze regeling, een bereik van 40 procent onder de doelgroep. Voor een geld terug regeling geldt dat een bereik van 40 tot 50 procent op jaarbasis gangbaar is. Het gebruik van deze voorziening in Soest ligt dus in lijn met het verwachte bereik van een dergelijke regeling.

2.6. Schoolkostenregeling

De primaire doelgroep voor deze regeling bestaat uit 483 huishoudens met kinderen. Van deze groep heeft een derde deel kinderen in de leeftijd tot 4 jaar. De doelgroep voor de schoolkostenregeling bestaat dan uit 324 huishoudens met kinderen in het basis- of voortgezet onderwijs.

Tabel 2.6.1 Gebruik schoolkostenregeling

Categorie	
Doelgroep	324
Gebruik schoolkostenregeling	179
Percentage gebruik	55%

Dit jaar hebben in totaal 179 huishoudens gebruik gemaakt van deze regeling wat neerkomt op een bereik van 55 procent van de doelgroep. Voor een regeling die in de vorm van een bijzondere bijstandsverstrekking wordt uitgevoerd is een dergelijk bereik hoog te noemen.

2.7. Jeugdfondsen

De primaire doelgroep voor deze regeling bestaat uit 483 huishoudens met kinderen. Van deze groep heeft een derde deel kinderen in de leeftijd tot 4 jaar. De doelgroep voor de Jeugdfondsen bestaat dan uit 324 huishoudens met kinderen in het basis- of voortgezet onderwijs. In totaal gaat het daarbij jaarlijks om ongeveer 513 kinderen.

Tabel 2.7.1 Gebruik Jeugdfondsen

Categorie	Jeugd	
	cultuurfonds	sportfonds
Doelgroep	513	513
Gebruik	190	140
Percentage gebruik	37%	27%

In totaal heeft 37 procent van alle jongeren in huishoudens met lage inkomens in het afgelopen jaar gebruik gemaakt van ofwel het Jeugdsportfonds dan wel het Jeugdcultuurfonds.

2.8. Regeling chronisch zieken en CER

De regeling chronisch zieken en de regeling compensatie eigen risico voorzien in tegemoetkomingen voor extra zorgkosten voor huishoudens met inkomens tot maximaal 115 procent Wsm. Omdat we de omvang van de doelgroep niet kennen kunnen we het bereik van deze regelingen niet nader duiden.

Tabel 2.8.1 Gebruik regeling chronisch zieken en CER

Categorie	
Gebruik chronisch zieken	186
Gebruik CER	49
Percentage gebruik	Onbekend

Dit jaar maken 186 huishoudens gebruik van de regeling chronisch zieken en hebben 49 huishoudens een beroep gedaan op de compensatieregeling eigen risico.

3. De inkomenseffecten

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de effecten van landelijke toeslagen en het lokale armoedebeleid op het inkomen van huishoudens met een inkomen tot maximaal 130 procent van het sociaal minimum. Ook geven we weer of en in welke mate het inkomen stijgt na werkaanvaarding vanuit een bijstandssituatie.

3.1. Vrije bestedingen

De volgende tabel geeft het bedrag per huishouden weer dat maandelijks overblijft om vrije bestedingen van te doen, zoals het betalen van sport, recreatie en sociale activiteiten.

Tabel 3.1.1 Maandelijks beschikbaar bedrag vrije bestedingen per huishoudtype naar inkomen

Huishoudtype	100% Wsm	115% Wsm	120% Wsm	130% Wsm
Alleenstaande				
Exclusief gemeente	-35	109	141	199
Inclusief gemeente	29	135	141	199
Alleenstaande ouder, 2 kinderen (8 en 13 jaar)				
Exclusief gemeente	25	282	215	275
Inclusief gemeente	184	333	215	275
Meerpersoons zonder kinderen				
Exclusief gemeente	-164	30	54	96
Inclusief gemeente	-5	82	54	96
Meerpersoons, 2 kinderen (8 en 13 jaar)				
Exclusief gemeente	-130	-282	13	74
Inclusief gemeente	55	132	13	74
Alleenstaande (pensioengerechtigd)				
Exclusief gemeente	86	248	302	403
Inclusief gemeente	180	303	302	403
Meerpersoons (pensioengerechtigd)				
Exclusief gemeente	13	221	159	259
Inclusief gemeente	144	301	282	356

De meeste huishoudens houden maandelijks geld over om vrij te besteden. Meerpersoons huishoudens met en zonder kinderen met inkomens tot 100 procent Wsm houden hier echter niet of nauwelijks geld meer voor over. Alleenstaande ouders en pensioengerechtigden hebben het meeste geld om te besteden aan vrije uitgaven.

Het bedrag dat maandelijks overblijft voor vrije bestedingen verschilt aanzienlijk tussen de minimahuishoudens. Onder huishoudens met inkomens tot 130 procent Wsm zien we bijvoorbeeld dat een meerpersoonshuishouden met twee kinderen elke maand € 74 overhoudt. Terwijl een alleenstaande ouder met twee kinderen van dezelfde leeftijd maandelijks € 275 overhoudt.

Van de huishoudens die niet pensioengerechtigd zijn houden alleenstaande ouders het meest over voor het doen van vrije bestedingen. Zij maken minder kosten dan gezinnen met kinderen. Daarnaast daalt het bedrag dat zij van het Rijk aan toeslagen ontvangen bij het verkrijgen van meer inkomen minder snel dan bij meerpersoonshuishoudens.

Meerpersoonshuishoudens (met en zonder kinderen) die niet pensioengerechtigd zijn hebben maandelijks de minste financiële ruimte voor vrije uitgaven. Zij hebben bijvoorbeeld hogere kosten als het gaat om huishoudelijke- en reserveringsuitgaven³ dan de andere huishoudens en deze extra kosten worden niet volledig door hun hogere inkomsten gecompenseerd.

3.2. Effect gemeentelijke inkomensondersteuning

In deze paragraaf worden de effecten van het lokale armoedebeleid weergegeven. De bedragen zijn een optelsom van gemeentelijke minimaregelingen en de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Daarnaast staat voor elk huishoudtype het effect van deze bijdragen weergegeven. Dit is de verhouding tussen de inkomsten die worden verkregen vanuit de gemeentelijke regelingen en de maandelijks uitgaven van het betreffende huishoudtype.

Tabel 3.2.1 Maandelijks bijdrage gemeentelijke ondersteuning en het effect op de uitgaven

Huishoudtype	100% Wsm	Effect bijdrage	115% Wsm	Effect bijdrage
Alleenstaande	64	5%	26	2%
Alleenstaande ouder, 2 kinderen	159	9%	125	6%
Meerpersoons zonder kinderen	102	6%	51	3%
Meerpersoons, 2 kinderen	185	8%	151	7%
Alleenstaande, pensioengerechtigd	94	8%	55	4%
Meerpersoons, pensioengerechtigd	131	7%	81	4%

Te zien is dat zowel het bedrag als ook het effect aan gemeentelijke bijdragen per huishoudtype verschilt. Omdat gezinnen met kinderen ook aanspraak kunnen maken op de schoolgeldregeling is het effect van de bijdrage voor deze huishoudens het grootst.

³ Het Nibud hanteert voor deze huishoudens hoge(re) normbedragen.

3.3. Inkomenseffecten na werkaanvaarding vanuit uitkerings situatie

Een hoger inkomen kan ten koste gaan van bijvoorbeeld de hoogte van de huur- en zorgtoeslag. Daarnaast kan een huishouden het recht op gemeentelijke voorzieningen verliezen. Hierdoor gaat een huishouden er bij een inkomensstijging per saldo niet of slechts in beperkte mate op vooruit. Dit wordt ook wel de armoedeval genoemd.

De volgende tabel geeft weer in hoeverre het maandelijkse besteedbare inkomen stijgt of daalt na werkaanvaarding vanuit een uitkerings situatie.

Tabel 3.3.1 Vergelijking maandelijkse inkomenspositie in euro's

Huishoudtype	Netto inkomen	Bijdrage Rijk ⁴	Bijdrage gemeente ⁵	Totaal inkomen	Toename t.o.v.100%	Toename T.o.v 100%
Alleenstaande						
100% Wsm	963	301	64	1.328		
115% Wsm	1.107	301	26	1.434	106	8%
120% Wsm	1.156	284	0	1.440	111	8%
130% Wsm	1.252	246	0	1.498	169	13%
Alleenstaande ouder, 2 kinderen						
100% Wsm	963	726	159	1.848		
115% Wsm	1.107	765	125	1.997	149	8%
120% Wsm	1.156	723	0	1.878	30	2%
130% Wsm	1.252	687	0	1.938	90	5%
Meerpersoons zonder kinderen						
100% Wsm	1.375	398	102	1.875		
115% Wsm	1.581	309	51	1.942	67	4%
120% Wsm	1.650	260	0	1.910	35	2%
130% Wsm	1.788	158	0	1.946	71	4%
Meerpersoons, 2 kinderen						
100% Wsm	1.375	569	185	2.129		
115% Wsm	1.581	494	151	2.226	97	5%
120% Wsm	1.650	436	0	2.086	-42	-2%
130% Wsm	1.788	318	0	2.106	-23	-1%

Te zien is dat het huidige armoedebelid voor alle huishoudens met inkomens tot 115 Wsm profijtelijk is. Als huishoudens een inkomen van 120 procent Wsm gaan verdienen worden ze, met uitzondering van alleenstaande huishoudens, geconfronteerd met een armoedeval. Pas bij een inkomen van 130 procent Wsm is er weer sprake van inkomensverbetering ten opzichte van de 115 procent grens. Dat laatste geldt overigens niet voor meerpersoonshuishouden met kinderen. Voor deze groep is werkaanvaarding vanuit een bijstandssituatie pas echt aantrekkelijk als minstens een inkomen van 140 procent Wsm wordt verdiend.

⁴ De bijdrage van het Rijk bestaat uit de huurtoeslag, zorgtoeslag, heffingskortingen, het kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag minus de kosten voor de kinderopvang.

⁵ De bijdrage van de gemeente bestaat uit de bijdrage vanuit het Minimafonds, het Jeugdsportfonds, de schoolkostenregeling, de kwijtschelding van lokale belastingen en de korting op de collectieve zorgverzekering.

Hieronder lichten we per huishoudtype de inkomensposities nader toe.

Alleenstaanden

Alleenstaanden gaan er van alle huishoudens in totaal het meest op vooruit wanneer zij werk aanvaarden. Een alleenstaande die vanuit een bijstandssituatie werk aanvaardt waarbij 130 procent van het Wsm verdiend wordt, heeft maandelijks € 169 meer te besteden.

Deze € 169 staat gelijk aan een groei van 13 procent in inkomen. Deze totale inkomensgroei is echter wel lager dan de groei van 30 procent aan netto inkomen (van € 963 naar € 1.252, een toename van € 289).

Alleenstaande ouder, 2 kinderen

Alleenstaande ouders houden langer dan de andere huishoudens recht op eenzelfde bedrag aan toeslagen vanuit het Rijk. Een alleenstaande ouder met een inkomen tot 130 procent Wsm ontvangt namelijk net zoveel aan huur- en zorgtoeslag als een alleenstaande ouder met een inkomen tot 100 procent Wsm. Daarnaast heeft een alleenstaande ouder die werkt recht op heffingskortingen. Met elkaar leidt dit er toe dat werken pas echt profijtelijk wordt als meer dan 130 procent Wsm wordt verdiend.

Meerpersoons zonder kinderen

Het totale inkomen van een meerpersoonshuishouden zonder kinderen stijgt slechts licht als een van beide partners gaat werken tegen een loon gelijk aan 130 procent Wsm. Het huishouden gaat er dan € 71 in de maand in totaal op vooruit, een groei van 4 procent ten opzichte van de bijstandssituatie. Bij meerpersoonshuishoudens daalt de bijdrage vanuit het Rijk een stuk sneller dan bij andere huishoudtypen, zodra er in dit huishouden meer wordt verdiend. Een meerpersoonshuishouden met een bijstandsuitkering ontvangt maandelijks € 398 aan landelijke toeslagen en als een van beide partners werkt tegen 130 procent Wsm ontvangt het huishouden nog maar € 158 aan landelijke toeslagen.

Meerpersoons met twee kinderen

Meerpersoonshuishoudens met twee kinderen gaan er het minst op vooruit wanneer een van beide partners vanuit een bijstandssituatie gaat werken tegen een loon van 130 procent Wsm. Dit komt omdat het huishouden dan maandelijks € 251 minder aan landelijke toeslagen en € 185 aan gemeentelijke regelingen ontvangt dan wanneer het huishoudinkomen gelijk is aan 100 procent Wsm.

3.4. Inkomenseffect bij invoering premiebeleid

Op dit moment kent de gemeente Soest geen premiebeleid om de uitstroom naar werk te ondersteunen. Een uitstroompriem kan de kosten die iemand met een nieuwe baan moet maken (gedeeltelijk) opvangen. De tabel geeft het maandelijkse inkomenseffect in het eerste jaar na werkaanvaarding vanuit een bijstandssituatie weer bij een premiebeleid van € 500.

Tabel 3.4.1 Effecten gemeentelijke premiebeleid na werkaanvaarding.

Huishoudtype	Netto inkomen	Bijdrage Rijk	Bijdrage gemeente	Totaal inkomen	Toename tov 100% Wsm	Toename % tov 100% Wsm
Alleenstaande						
100% Wsm	963	301	64	1.328		
115% Wsm	1.107	301	67	1.476	147	11%
120% Wsm	1.156	284	42	1.481	153	12%
130% Wsm	1.252	246	42	1.540	211	16%
Alleenstaande ouder, 2 kinderen						
100% Wsm	963	726	159	1.848		
115% Wsm	1.107	765	167	2.039	191	10%
120% Wsm	1.156	723	42	1.920	72	4%
130% Wsm	1.252	687	42	1.980	132	7%
Meerpersoons zonder kinderen						
100% Wsm	1.375	398	102	1.875		
115% Wsm	1.581	309	93	1.983	108	6%
120% Wsm	1.650	260	42	1.952	77	4%
130% Wsm	1.788	158	42	1.987	112	6%
Meerpersoons, 2 kinderen						
100% Wsm	1.375	569	185	2.129		
115% Wsm	1.581	494	192	2.268	139	7%
120% Wsm	1.650	436	42	2.128	-1	0%
130% Wsm	1.788	318	42	2.148	19	1%

De tabel laat zien dat, met uitzondering van alleenstaanden, werken feitelijk gezien pas lonend wordt als er een uitstroompriem verstrekt wordt. Vooral voor meerpersoonshuishoudens zorgt een dergelijke uitstroompriem voor een grotere financiële prikkel om uit de uitkering te gaan.

4. Beleid Soest in vergelijkend perspectief

In de vorige hoofdstukken zijn de landelijke en lokale effecten van het huidige armoedebeleid voor huishoudens met lage inkomens in beeld gebracht. In dit hoofdstuk plaatsen we het beleid van de gemeente Soest in vergelijkend perspectief.

4.1. Inrichting armoedebeleid landelijke voorzieningen

Voor de landelijke regelingen bijzondere bijstand en individuele inkomenstoeslag geldt het volgende. Bij de **individuele inkomenstoeslag** hanteert de gemeente Soest een referteperiode van 24 maanden. Nagenoeg alle andere gemeenten hanteren een referteperiode van 36 maanden. Een referteperiode van 24 maanden doet overigens afbreuk aan de uitgangspunten van de Participatiewet dat mensen maximaal moeten worden gestimuleerd geheel of gedeeltelijk eigen inkomsten te verwerven. De bedragen die verstrekt worden voor deze voorziening liggen wel in lijn met die in andere gemeenten. Daarbij past de opmerking dat het inkomenspercentage voor deze toeslag in een aantal gemeenten inmiddels op 110 procent Wsm ligt.

Bij de **bijzondere bijstand** gaat het vooral om de draagkracht waarmee gerekend wordt als het inkomen boven het wettelijke sociale minimum ligt. In Soest wordt van het jaarinkomen boven 115 procent van de bijstandsnorm 25 procent als draagkracht aangemerkt. Dit ligt in lijn met het huidige beleid in een groot aantal andere gemeenten. Daarbij past overigens de kanttekening dat veel gemeenten vanaf 2016 hogere gestaffelde draagkrachtgrenzen hanteren. Belangrijkste reden hiervoor is dat na de uitstroom naar werk vanuit een uitkering, extra onvermijdelijke uitgaven niet alsnog leiden tot inkomensachteruitgang.

4.2. Inrichting armoedebeleid lokale voorzieningen

Betreffende de inhoud van het pakket aan lokale voorzieningen geldt om te beginnen dat de gemeente Soest conform het beeld in andere gemeenten zowel een collectieve zorgverzekering als een participatieregeling in de vorm van het Minimafonds kent.

Voor de **zorgverzekering** is de inkomensgrens 115 procent van het Wsm. Deze verzekering heeft een laag bereik. Daarnaast kent de gemeenten Soest nog 2 andere zorg gerelateerde voorzieningen namelijk de regeling chronisch zieken en de compensatieregeling CER.

In veel gemeenten is inmiddels de keuze gemaakt om al deze voorzieningen onder te brengen in een ruime zorgverzekering, met een hoge korting en een hoog toegankelijkheidsniveau van 130 procent Wsm. Alternatief voor deze benadering is het bieden van keuzevrijheid tussen ofwel een collectief contract ofwel een doeluitkering van rond de € 200 per jaar voor iedereen met een inkomen tot 130 procent Wsm die zijn of haar eigen risico volledig verbruikt heeft.

Bij het **minimafonds** ligt de inkomensgrens op 115 procent van het wettelijke sociale minimum en kunnen bedragen tot maximaal € 118 per gezinlid gedeclareerd worden. Deze regeling is gangbaar in veel andere gemeenten. Naast het minimafonds kent de gemeente nog een schoolkosten regeling, in de vorm van individuele bijzondere bijstand voor huishoudens met inkomens tot 115 procent Wsm. Omdat de huidige inrichting van deze regeling bewerkelijk is, is het aanbevelenswaardig om deze voorziening administratief eenvoudiger in te richten.

Voor de kindregelingen via de Jeugdfondsen worden uitgevoerd ligt het inkomenspercentage op 115 procent Wsm. In een aantal gemeenten zijn deze grenzen recent verhoogd tot 130 procent Wsm. Op deze wijze wordt een armoedeval voorkomen als (alleenstaande) ouders vanuit een uitkeringssituatie geheel of gedeeltelijk werk aanvaarden.

4.3. Naar evenwicht tussen armoedebeleid en uitstroombesleid

Het armoedebeleid van de gemeente Soest kent op dit moment nog een groot aantal afzonderlijke regelingen die ieder voor zich aparte uitvoeringskosten met zich meebrengen. Door regelingen meer generiek op te zetten kan dit aantal worden teruggedrongen waardoor er uitvoeringswinst ontstaat. Ook kunnen we concluderen dat de inkomensgrens van 115 procent die voor nagenoeg alle voorzieningen geldt leidt tot het ontstaan van een armoedeval na werkaanvaarding vanuit een uitkeringssituatie. Dit geldt vooral voor (alleenstaande) ouders met kinderen.

Om het aantal regelingen terug te brengen en tegelijkertijd meer samenhang tussen armoedebeleid en uitstroombesleid te bewerkstelligen kunnen de volgende aanpassingen overwogen worden:

Verlengen referentieperiode inkomensvoeslag

Uit een groot aantal uitgevoerde arbeidsmarktonderzoeken blijkt dat de kans op uitstroom uit de uitkering het hoogst is in de eerste drie jaar nadat iemand inkomensafhankelijk geworden is. Na drie jaar nemen de uitstroombekansen naar werk afhankelijk van de regio waar men woont gemiddeld met een factor 9 af. Gelet op het feit dat de middelen uit het re-integratie budget de komende jaren sterk teruglopen kan overwogen worden om de huidige extra uitgaven voor de inkomensvoeslag in te zetten voor re-integratie doeleinden.

Invoering zorgverzekering en maatwerkregeling nieuwe stijl

Op het gebied van zorg kan overwogen worden om de huidige zorgverzekering uit te breiden en open te stellen voor huishoudens met inkomens tot 130 procent Wsm. Daarnaast is het mogelijk om de keuzemogelijkheid tussen deelname aan de zorgverzekering of gedeeltelijke vergoeding van het volledig opgebruikte eigen risico in te voeren. De huidige compensatieregeling eigen risico gaat daarbij dus op in een van deze twee uitvoeringsalternatieven.

Aanpassing Minimafonds en kindregelingen

Een groot aantal gemeenten kent naast een algemeen participatiefonds voor alle minima aparte kindregelingen in de vorm van Jeugdfondsen. De gemeente Soest kan overwogen om de verschillende kindregelingen die zij kent samen te voegen. De inverdieneffecten die hierdoor optreden kunnen ingezet worden om de Jeugdregeelingen open te stellen voor huishoudens met inkomens tot 130 procent Wsm. Een groot voordeel van deze uitvoeringsvariant is dat er enerzijds 1 algemene participatieregeling blijft bestaan en daarnaast ook huishoudens met wat hogere inkomens een beroep kunnen doen op de Jeugdregeelingen. Door de kindregelingen op deze manier in te richten wordt bovendien de armoedeval voor (alleenstaande) ouders opgeheven.

Invoering premiebesleid

Met de invoering van de Participatiewet zijn ook de mogelijkheden om premiebesleid te voeren sterk vergroot. Vooral voor meerpersoonshuishoudens is het invoeren van een dergelijke uitstroompemie naar werk een extra prikkel om uit de uitkering te gaan. Het invoeren van premiebesleid in het eerste jaar na werkaanvaarding is een maatregel die kostentechnisch te overzien is en werken echt lonender maakt.

Verhogen inkomensgrenzen individuele bijzondere bijstand

Verhoging van de inkomensgrenzen in de bijzondere bijstand voor specifieke kosten soorten tot 130 procent Wsm waarover geen draagkracht wordt berekend is een laatste instrument om werken lonend te maken. In concreto kan de gemeente Soest overwogen om tot een inkomen van 130 procent Wsm geen draagkracht te berekenen en over het meerkomen tot 150 procent Wsm een draagkracht van 50 procent te hanteren.

5. Kosten armoede & re-integratiebeleid nieuwe stijl

In dit hoofdstuk stellen we op basis van de omvang van de verschillende doelgroepen en het huidige gebruik van voorzieningen een prognose op van de kosten die gepaard gaan met de mogelijke wijzigingen in het lokale armoede- en re-integratiebeleid van de gemeente Soest.

5.1. Effect verlenging referteperiode inkomenstoelage

In totaal behoren 1.067 huishoudens tot de groep die qua leeftijd en inkomen recht heeft op deze voorziening. Van hen is naar schatting 60 procent langer dan drie jaar op dit inkomen aangewezen. De nieuwe doelgroep bestaat dan uit 640 huishoudens. We gaan er vanuit dat het aandeel huishoudens dat gebruik maakt van de toeslag gelijk blijft.

Tabel 5.1.1 Huidig en verwacht gebruik inkomenstoelage

Categorie	Huidige situatie	Verwachte situatie
Doelgroep	870	640
Gebruik	585	435
Percentage gebruik	68%	68%

In 2014 is de referteperiode verkort. Dit kostte ongeveer € 23.000. Het is aannemelijk dat een verlenging van de referteperiode eenmalig dit zelfde bedrag oplevert. In de praktijk zal dit bedrag nog iets hoger liggen omdat het recht voor een kleinere groep wordt beoordeeld waardoor de uitvoeringskosten ook zullen dalen.

5.2. Effecten zorgverzekering en maatwerkregeling nieuwe stijl

Invoering van een zorgverzekering nieuwe stijl in combinatie met de keuzemogelijkheid tot een doeluitkering maatwerkregeling chronisch zieken leidt er toe dat de huidige regelingen voor chronisch zieken en CER compensatie samenvallen.

We geven eerst de effecten weer van het uitbreiden van de zorgverzekering tot 130 procent Wsm. Daarvoor gaan we uit van hetzelfde percentage gebruik onder de doelgroep als op dit moment.

Tabel 5.2.1 Huidig en verwacht gebruik zorgverzekering

Categorie	Huidige situatie	Verwachte situatie
Doelgroep	1.508	1.833
Gebruik	480	587
Percentage gebruik	32%	32%

De nieuwe doelgroep bestaat uit 1.833 huishoudens met een inkomen tot 130 procent Wsm. Bij een bereik van 32 procent betekent dit dat 587 huishoudens op jaarbasis gebruikmaken van de collectieve zorgverzekering. Gemiddeld maken 1,2 volwassenen in een minimahuishouden gebruik van de zorgverzekering. Dit betekent dus dat er op dit moment 576 polissen zijn en bij verhoging van de inkomensgrens 704 polissen.

De gemeente draagt € 11,55 per polis bij per maand. Het optrekken van de inkomensgrens voor deze verzekering leidt dus tot een kostenstijging van ongeveer € 24.000 op jaarbasis.

De volgende tabel laat het huidige en verwachte gebruik van de maatwerkregeling voor chronisch zieken zien. Op dit moment kunnen chronisch zieken met een inkomen tot 115 procent Wsm gebruik maken van de regeling chronisch zieken en van de regeling compensatie eigen risico. In totaal 235 huishoudens doen dit. De doelgroep is onbekend.

Als de maatwerkregeling toegankelijk wordt voor huishoudens met een inkomen tot 130 procent Wsm is de verwachting dat 265 huishoudens gebruikmaken van de nieuwe regeling.

Tabel 5.2.2 Huidig en verwacht gebruik maatwerkregeling

Categorie	Huidige situatie	Verwachte situatie
Gebruik CER/chronisch zieken	235	265

De nieuwe maatwerkregeling kan voorzien in een doeluitkering van € 200 per jaar voor iedereen die zijn of haar eigen risico volledig verbruikt heeft. Voor chronisch zieken zal dit zeker het geval zijn. Dit betekent dat deze maatwerkregeling de gemeente op jaarbasis € 53.000 kost.

5.3. Effect aanpassing Jeugdfonds

In deze paragraaf gaan we in op de verandering in de doelgroep en kosten wanneer de Jeugdfondsen toegankelijk worden voor huishoudens met een inkomen tot 130 procent Wsm.

Op dit moment is de regeling toegankelijk voor 513 schoolgaande kinderen met een huishoudeninkomen tot 115 procent Wsm (324 huishoudens). In de gemeente zijn er 586 huishoudens met kinderen met een inkomen tot 130 procent Wsm. Daarvan hebben er 393 schoolgaande kinderen. In totaal bestaat de nieuwe doelgroep jaarlijks uit zo'n 622 kinderen.

Tabel 5.3.1 Huidig en verwacht gebruik Jeugdfondsen

Categorie	Huidige situatie	Verwachte situatie
Doelgroep	513 kinderen	622 kinderen
Gebruik	190 kinderen	230 kinderen
Percentage gebruik	37%	37%

Op dit moment is het gebruik van de regeling 37 procent. Bij een gelijkblijvend gebruik onder de nieuwe doelgroep, waarbij gebruik wordt gemaakt van de volledige vergoeding van zijn de extra kosten € 100.000.

5.4. Effect invoering premiebeleid

In het jaar 2014 zijn in de gemeente Soest 100 personen uitgestroomd naar werk vanuit de bijstand⁶. Het is te verwachten dat dit aantal op jaarbasis stabiel blijft. De meerkosten voor invoering van premiebeleid, waarbij iedere werkaanvaarding consequent leidt tot het verstrekken van een uitstroompremie van € 500 bedragen dan ongeveer € 50.000 per jaar.

5.5. Effect verruiming bijzondere bijstand beleid

In 2015 hebben 255 huishoudens één of meerdere keren gebruikgemaakt van de individuele bijzondere bijstand. De volgende tabel laat het verwachte gebruik van de individuele bijzondere bijstand zien wanneer de inkomensgrens wordt verhoogd naar 130 procent. Pas boven de 130 procent wordt dan draagkracht berekend. We gaan uit van een gelijkblijvend bereik onder de doelgroep.

⁶ Bron: kernkaart.nl.

Tabel 5.5.1 Huidig en verwacht gebruik bijzondere bijstand

Categorie	Huidige situatie	Verwachte situatie
Doelgroep	1.508	1.833
Gebruik	255	312
Percentage gebruik	17%	17%

Wanneer de groep die aanspraak kan maken op bijzondere bijstand wordt uitgebreid tot huishoudens met inkomens tot maximaal 130 procent Wsm bestaat de nieuwe doelgroep jaarlijks uit 1.833 economische eenheden. Als we uitgaan van een evenredig gebruik van de bijzondere bijstand in zowel de oude als ook de nieuwe doelgroep, waarbij voor de gehele nieuwe doelgroep geen draagkracht geldt, doen 312 huishoudens een beroep op de bijzondere bijstand. Uitgaande van een geschat bedrag aan bijzondere bijstand van € 400 per huishouden betekent dit dat de totale kosten stijgen van € 102.000 naar € 124.800.

5.6. Inkomenseffecten aangepast armoede en re-integratiebeleid

De volgende tabel geeft weer in hoeverre het maandelijkse besteedbare inkomen zich ontwikkelt nadat de hierboven beschreven aanpassingen in het armoede en re-integratiebeleid zijn doorgevoerd, namelijk:

1. verhogen inkomensgrens collectieve zorgverzekering naar 130 procent Wsm;
2. afschaffen schoolkostenregeling in de huidige vorm;
3. verhogen inkomensgrens Jeugdsportfonds naar 130 procent Wsm;
4. invoering uitstroompremie van € 500 voor het eerste jaar dat iemand vanuit de bijstand aan het werk gaat.

Tabel 5.6.1 Vergelijking maandelijkse inkomenspositie in euro's na aanpassingen beleid

Huishoudtype	Netto inkomen	Bijdrage Rijk	Bijdrage gemeente	Totaal inkomen	Toename t.o.v.100%	Toename T.o.v 100%
Alleenstaande						
100% Wsm	963	301	64	1.328		
115% Wsm	1.107	301	26	1.434	106	8%
120% Wsm	1.156	284	16	1.455	127	10%
130% Wsm	1.252	246	16	1.514	185	14%
Alleenstaande ouder, 2 kinderen						
100% Wsm	963	726	121	1.810		
115% Wsm	1.107	765	87	1.959	149	8%
120% Wsm	1.156	723	58	1.936	126	7%
130% Wsm	1.252	687	58	1.996	186	10%
Meerpersoons zonder kinderen						
100% Wsm	1.375	398	102	1.875		
115% Wsm	1.581	309	51	1.942	67	4%
120% Wsm	1.650	260	32	1.942	67	4%
130% Wsm	1.788	158	32	1.977	102	5%
Meerpersoons, 2 kinderen						
100% Wsm	1.375	569	147	2.091		
115% Wsm	1.581	494	113	2.188	97	5%
120% Wsm	1.650	436	73	2.160	69	3%
130% Wsm	1.788	318	73	2.179	88	4%

De tabel laat zien dat de armoedeval fors kleiner is wanneer de genoemde aanpassingen in het armoede en re-integratiebeleid worden ingevoerd. Vooral meerpersoonshuishoudens met kinderen hebben financieel baat bij deze aanpassingen.

Bijlage I. Onderzoeksmethodiek inkomenseffecten

In deze bijlage beschrijven we de methodiek om de effecten van het lokale armoedebeleid op het inkomen van huishoudens te meten. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen zes type huishoudens en drie inkomensgrenzen. We starten met een overzicht en een korte toelichting op de verschillende inkomensondersteunende regelingen die de gemeente Soest kent.

Landelijke en lokale inkomensvoorzieningen

Het minimabeleid bestaat uit landelijke en gemeentelijke regelingen. Onder de landelijke regelingen vallen onder andere de kinderbijslag en verschillende toeslagen die worden uitgevoerd door de belastingdienst. Ook de kwijtschelding van gemeentelijke heffingen is een landelijke regeling die in medebewind door gemeentelijke organisaties wordt uitgevoerd.

Daarnaast is er binnen een bepaalde bandbreedte lokaal beleid mogelijk op drie onderdelen:

1. Individuele inkomenstoelage;
2. Individuele bijzondere bijstand;
3. Minimaregelingen.

Onderstaand beschrijven we alle inkomensondersteunende en participatie bevorderende regelingen die de gemeente Soest kent. We beginnen met de wettelijk verplichte regelingen.

Tabel B1.1 Beschrijving wettelijke regelingen minimabeleid gemeente Soest.

Omschrijving	Inkomensgrens	Bedrag
Kwijtschelding lokale heffingen		
Kwijtschelding van gemeentelijke afvalstoffenheffing, rioolafvoerrechten en waterschapsbelasting ⁷ .	Tot 100 % Wsm of uitsluitend AOW-inkomen.	Afvalstoffen alleenstaande € 174 meerpersoons huishouden € 195 Rioolheffing € 162 Waterschapsbelasting alleenstaande € 129 Meerpersoons huishouden € 129
Individuele bijzondere bijstand		
Vergoeding van bijzondere en noodzakelijke extra kosten.	Draagkracht boven 115% Wsm	
Individuele inkomenstoelage		
Extra inkomensondersteuning voor mensen die langdurig minima zijn en geen uitzicht hebben op werk. Bedoeld voor mensen tussen de 23 en 65 jaar.	Minimaal 24 maanden tot 100 % Wsm plus maximale vrijlating eigen inkomsten	Alleenstaande: € 370 per kalenderjaar. Alleenstaande ouder: € 476 per kalenderjaar. Meerpersoons huishouden: € 529 per kalenderjaar.

⁷ De kwijtschelding van gemeentelijke belasting is verankerd in de Invorderingswet 1990 waarin de wijze van invordering van Rijksbelastingen wordt beschreven. Omdat deze regeling grote inkomenseffecten heeft voor minimahuishoudens wordt de kwijtschelding in deze rapportage meegenomen.

Naast deze verplichte regelingen kunnen minima in de gemeente Soest ook gebruik maken van de onderstaande lokale voorzieningen.

Tabel B1.2 Beschrijving lokale regelingen minimabeleid gemeente Soest

Omschrijving	Inkomensgrens	Bedrag
Collectieve zorgverzekering		
In samenwerking met Achmea kunnen minima korting krijgen op zowel de basispremie als ook de aanvullende verzekering. Dit pakket is afgestemd op de behoeften van mensen met een hoge zorgvraag en veel zorgkosten.	Tot 115 % Wsm	Premie van € 127,74 per maand bijdrage gemeente € 15,55 per maand
Minimafonds		
Tegemoetkoming in de kosten van deelname aan culturele, educatieve, recreatieve en sportieve activiteiten.	Tot 115 % Wsm	Maximaal € 118 per gezinslid
Bijzondere bijstand schoolkosten		
Tegemoetkoming in de buitengewone extra kosten die deelname aan het onderwijs met zich mee brengt.	Tot 115 % Wsm	Basisschool € 102 Voorgezet onderwijs € 352
Jeugdsport en Jeugdcultuurfonds		
Tegemoetkoming in de kosten voor activiteiten	Tot 115 % Wsm	Maximaal € 250 per kind
Compensatie eigen risico		
Bedoeld voor personen die het eigen risico voor hun zorgverzekering volledig betalen.	Tot 115 % Wsm	€ 99 per hoofdverzekerde

Huishoudens en inkomensgrenzen

In de rapportage wordt voor een aantal huishoudtypen de inkomenseffecten berekend. Het gaat om de volgende huishoudens:

- alleenstaande, jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd;
- alleenstaande ouder met kinderen (8 en 13 jaar);
- meerpersoonshuishoudens jonger dan 65 jaar, zonder kinderen (twee volwassenen);
- meerpersoonshuishoudens jonger dan 65 jaar, met kinderen (8 en 13 jaar);
- alleenstaande, pensioengerechtigd;
- meerpersoonshuishoudens, pensioengerechtigd (twee volwassenen).

Inkomsten

We maken in deze rapportage onderscheid in:

- netto inkomsten uit werk of een uitkering of combinatie van beiden;

- extra inkomsten uit landelijke regelingen:
  - huurtoeslag;
  - zorgtoeslag;
  - kindgebonden budget;
  - kinderopvangtoeslag;
  - heffingskorting;
  - kinderbijslag.

- extra inkomsten uit gemeentelijke regelingen:
  - kwijtschelding gemeentelijke heffingen en belastingen;
  - collectieve zorgverzekering;
  - minimafonds;
  - Jeugdsportfonds
  - schoolkostenregeling

Verstrekkings aan individuele bijzondere bijstand zijn niet opgenomen omdat deze worden verstrekt voor gemaakte extra kosten. Ook de compensatie eigen risico en de individuele inkomensvoet⁸ is niet in de berekeningen meegenomen.

Bij de berekening van de inkomenseffecten wordt er vanuit gegaan dat een huishouden gebruik maakt van alle bovengenoemde regelingen en de maximale bedragen per regeling ontvangt.

Uitgaven

Inhoudelijk gezien zijn er vier soorten uitgaven te onderscheiden:

1. vaste lasten. Dit zijn uitgaven die regelmatig terugkomen. Er ligt meestal een contract aan ten grondslag. Voorbeelden zijn huur, energiekosten en verzekeringen;
2. reserveringsuitgaven. Dit zijn uitgaven die niet regelmatig voorkomen en waarvan de hoogte vooraf niet bekend is. Er moet in principe een bedrag voor gereserveerd worden. Voorbeelden zijn kosten voor inventaris en kleding;
3. huishoudelijke uitgaven. Dit zijn terugkerende uitgaven aan voeding, persoonlijke verzorging en dergelijke;
4. uitgaven voor vrije bestedingen. Dit zijn uitgaven voor openbaar vervoer, lidmaatschap van een sport of andere vereniging, lidmaatschap bibliotheek, een krant, zakgeld voor kinderen en recreatie.

Voor de uitgaven is waar mogelijk uitgegaan van lokale tarieven. Voorbeelden hiervan zijn de huur, energiekosten, water en de lokale heffingen. De andere bedragen zijn gebaseerd op landelijke normbedragen van het Nibud. De normbedragen voor de kosten per type huishouden staan in het tabellenoverzicht in bijlage II van dit rapport vermeld.

---

⁸ Deze voorziening wordt uitsluitend verstrekt aan personen die de AOW leeftijd nog niet hebben bereikt, langdurig een inkomen op bijstandsniveau hebben en geen arbeidsmarktperspectief (meer) hebben.

Bijlage II. Inkomenseffect tabellen

In deze bijlage staan de inkomenseffect tabellen. De tabellen geven een overzicht van de maandelijkse inkomsten en uitgaven per type huishouden, bij gebruikmaking van alle landelijke en lokale regelingen. De bedragen die horen bij de huishoudelijke uitgaven en reserveringsuitgaven zijn afkomstig van het Nibud.

Tabel B2.1 Alleenstaande zonder kinderen, niet pensioengerechtigd

Categorie	100% Wsm	115%Wsm	120% Wsm	130% Wsm
Inkomsten				
Netto inkomen	915	1.025	1.070	1.159
Vakantietoeslag	48	82	86	93
Heffingskortingen	0	0	0	0
Huurtoeslag	223	223	206	168
Zorgtoeslag	78	78	78	78
Kinderbijslag	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0
Minimabijdrage	10	10	0	0
Schoolkostenregeling	0	0	0	0
Jeugdsportfonds	0	0	0	0
Totaal inkomsten	1.274	1.418	1.440	1.498
Vaste lasten				
Huur	480	480	480	480
Gas, water, elektra	100	100	100	100
Telefoon, internet en kabel	62	62	62	62
Gemeentelijke heffingen	0	39	39	39
Collectieve zorgverzekering	127	127	143	143
Overige verzekeringen	24	24	24	24
Schoolkosten/ouderbijdrage/BSO	0	0	0	0
Totaal vaste lasten/verzekeringen	794	832	848	848
Reserveringsuitgaven	193	193	193	193
Huishoudelijke uitgaven	258	258	258	258
Totaal uitgaven	1.245	1.283	1.299	1.299
Blijft over voor vrije bestedingen	29	135	141	199
Normbedrag vrije bestedingen	113	185	185	185
Restant na vrije bestedingen	-84	-50	-44	14

Tabel B2.2 Alleenstaande ouder, niet pensioengerechtigd, 2 kinderen (8 en 13 jaar)

Categorie	100% Wsm	115%Wsm	120% Wsm	130% Wsm
Inkomsten				
Netto inkomen	915	1.025	1.070	1.159
Vakantietoeslag	48	82	86	93
Heffingskortingen	0	44	45	47
Huurtoeslag	223	249	206	168
Zorgtoeslag	78	78	78	78
Kinderbijslag	169	169	169	169
Kindgebonden budget	425	425	425	425
Kinderopvangtoeslag	0	231	231	231
Minimabijdrage	30	30	0	0
Schoolkostenregeling	38	38	0	0
Jeugdsportfonds	42	42	0	0
Totaal inkomsten	1.967	2.412	2.309	2.369
Vaste lasten				
Huur	520	520	520	520
Gas, water, elektra	180	180	180	180
Telefoon, internet en kabel	62	62	62	62
Gemeentelijke heffingen	0	34	34	34
Collectieve zorgverzekering	127	127	143	143
Overige verzekeringen	28	28	28	28
Schoolkosten/ouderbijdrage/BSO	31	293	293	293
Totaal vaste lasten/verzekeringen	949	1.245	1.261	1.260
Reserveringsuitgaven	310	310	310	310
Huishoudelijke uitgaven	524	524	524	524
Totaal uitgaven	1.783	2.079	2.095	2.094
Blijft over voor vrije bestedingen	184	333	215	275
Normbedrag vrije bestedingen	217	286	289	289
Restant na vrije bestedingen	-33	47	-74	-14

Tabel B2.3 Meerpersoonshuishouden zonder kinderen, niet pensioengerechtigd

Categorie	100% Wsm	115%Wsm	120% Wsm	130% Wsm
Inkomsten				
Netto inkomen	1.306	1.464	1.528	1.655
Vakantietoeslag	69	117	122	132
Heffingskortingen	0	0	0	0
Huurtoeslag	249	194	161	92
Zorgtoeslag	149	135	123	97
Kinderbijslag	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0
Minimabijdrage	20	20	0	0
Schoonkostenregeling	0	0	0	0
Jeugdsportfonds	0	0	0	0
Totaal inkomsten	1.793	1.930	1.934	1.977
Vaste lasten				
Huur	520	520	520	520
Gas, water, elektra	148	148	148	148
Telefoon, internet en kabel	62	62	62	62
Gemeentelijke heffingen	0	51	51	51
Collectieve zorgverzekering	255	255	287	287
Overige verzekeringen	34	34	34	34
Schoonkosten/ouderbijdrage/BSO	0	0	0	0
Totaal vaste lasten/verzekeringen	1.019	1.069	1.101	1.102
Reserveringsuitgaven	300	300	300	300
Huishoudelijke uitgaven	479	479	479	479
Totaal uitgaven	1.798	1.848	1.880	1.881
Blijft over voor vrije bestedingen	-5	82	54	96
Normbedrag vrije bestedingen	172	245	245	245
Restant na vrije bestedingen	-177	-163	-191	-149

Tabel B2.4 Meerpersoonshuishouden, niet pensioengerechtigd, 2 kinderen (8 en 13 jaar)

Categorie	100% Wsm	115%Wsm	120% Wsm	130% Wsm
Inkomsten				
Netto inkomen	1.306	1.464	1.528	1.655
Vakantietoeslag	69	117	122	132
Heffingskortingen	0	31	31	31
Huurtoeslag	249	194	161	92
Zorgtoeslag	149	115	99	66
Kinderbijslag	169	169	169	169
Kindgebonden budget	171	154	145	171
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0
Minimabijdrage	39	39	0	0
Schoolkostenregeling	38	17	0	0
Jeugdsportfonds	42	42	0	0
Totaal inkomsten	2.232	2.343	2.255	2.317
Vaste lasten				
Huur	520	520	520	520
Gas, water, elektra	195	195	195	195
Telefoon, internet en kabel	62	62	62	62
Gemeentelijke heffingen	0	34	34	34
Collectieve zorgverzekering	255	255	287	287
Overige verzekeringen	34	34	34	34
Schoolkosten/ouderbijdrage/BSO	31	31	31	31
Totaal vaste lasten/verzekeringen	1.098	1.132	1.164	1.164
Reserveringsuitgaven	415	415	415	415
Huishoudelijke uitgaven	664	664	664	664
Totaal uitgaven	2.177	2.211	2.243	2.243
Blijft over voor vrije bestedingen	55	132	13	74
Normbedrag vrije bestedingen	276	347	349	349
Restant na vrije bestedingen	-221	-215	-336	-275

Tabel B2.5 Alleenstaande, pensioengerechtigd

Categorie	100% Wsm	115%Wsm	120% Wsm	130% Wsm
Inkomsten				
Netto inkomen	1.026	1.150	1.200	1.300
Vakantietoeslag	54	92	96	104
Heffingskortingen	0	0	0	0
Huurtoeslag	225	225	225	216
Zorgtoeslag	78	78	78	78
Kinderbijslag	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	2
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0
Minimabijdrage	10	10	0	0
Schoolkostenregeling	0	0	0	0
Jeugdsportfonds	0	0	0	0
Bijzondere bijstand 65plus	29	29	0	0
Totaal inkomsten	1.422	1.584	1.599	1.700
Vaste lasten				
Huur	480	480	480	480
Gas, water, elektra	123	123	123	123
Telefoon, internet en kabel	62	62	62	62
Gemeentelijke heffingen	0	39	39	39
Collectieve zorgverzekering	127	127	143	143
Overige verzekeringen	17	17	17	17
Schoolkosten/ouderbijdrage/BSO	0	0	0	0
Totaal vaste lasten/verzekeringen	809	848	864	864
Reserveringsuitgaven	193	193	193	193
Huishoudelijke uitgaven	240	240	240	240
Totaal uitgaven	1.242	1.281	1.297	1.297
Blijft over voor vrije bestedingen	180	303	302	403
Normbedrag vrije bestedingen	113	163	163	163
Restant na vrije bestedingen	67	140	139	240

Tabel B2.6 Meerpersoonshuishouden, pensioengerechtigd

Categorie	100% Wsm	115%Wsm	120% Wsm	130% Wsm
Inkomsten				
Netto inkomen	1.403	1.572	1.640	1.777
Vakantietoeslag	73	126	131	142
Heffingskortingen	0	0	0	0
Huurtoeslag	253	253	253	205
Zorgtoeslag	149	135	123	97
Kinderbijslag	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0
Minimabijdrage	20	20	0	0
Schoolkostenregeling	0	0	0	0
Jeugdsportfonds	0	0	0	0
Bijzondere bijstand 65plus	29	29	0	0
Totaal inkomsten	1.927	2.134	2.147	2.221
Vaste lasten				
Huur	520	520	520	520
Gas, water, elektra	182	182	182	182
Telefoon, internet en kabel	62	62	62	62
Gemeentelijke heffingen	0	51	51	51
Collectieve zorgverzekering	255	255	287	287
Overige verzekeringen	21	21	21	21
Schoolkosten/ouderbijdrage/BSO	0	0	0	0
Totaal vaste lasten/verzekeringen	1.040	1.090	1.122	1.122
Reserveringsuitgaven	300	300	300	300
Huishoudelijke uitgaven	443	443	443	443
Totaal uitgaven	1.783	1.833	1.865	1.865
Blijft over voor vrije bestedingen	144	301	282	356
Normbedrag vrije bestedingen	172	222	222	222
Restant na vrije bestedingen	-28	79	60	134